

ควนที่สุด

ที่ กษ ๑๐๒๓/๒๕๖๑

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ศ27653 ล.ร. ก.๑๐

วันที่ : ๑๖158/๖1 ก.ร. ✓

วันที่ : 03 พ.ค. ๖1 เวลา : 9:24

๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรอนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จำนวน ๑๑๐ ชุด
 ๓. คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย จำนวน ๑๑๐ ชุด
 ๔. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จำนวน ๑๑๐ ชุด
 ๕. ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติ จำนวน ๑๑๐ ชุด
 ๖. แผ่นบันทึกข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอเรื่องร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒) และพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๓๐ (๔) ทั้งนี้ รอนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอ คณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ การประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ที่ประชุมรับทราบปัญหาและข้อจำกัดในการดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ในประเด็นความเป็นนิติบุคคลของวิสาหกิจชุมชน และการไม่มีกองทุนในการส่งเสริมกิจการ จึงมีมติให้ตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยเห็นชอบให้มีการศึกษาแนวทางการรับรองสถานะความเป็นนิติบุคคลของวิสาหกิจชุมชน และการจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมและพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน

๑.๑.๒ การประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ คณะทำงานศึกษาความเป็นนิติบุคคล และความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกองทุน เพื่อส่งเสริมและพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน ได้เสนอผลการศึกษาและเสนอให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย พร้อมเสนอร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในที่ประชุมคณะกรรมการฯ โดยที่ประชุมเห็นชอบร่างกฎหมายดังกล่าว และมีมติให้ฝ่ายเลขานุการจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

/๑.๑.๓ การจัดตั้ง...

๑.๑.๓ การจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมและพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินงานตามขั้นตอนการขอจัดตั้งกองทุนตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน ครั้งที่ ๖/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐ ประธานคณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าการดำเนินงานของกองทุนที่จะขอจัดตั้งเข้าช้อนกับกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงให้ถอนเรื่องการขอตั้งกองทุนฯ จากวาระการประชุม

๑.๑.๔ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน) ประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล (กขร.) ได้เสนอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อแก้ไขข้อจำกัดในการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการดังนี้

๑.๒.๑ ปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และได้เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล (กขร.) ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ และที่ประชุมมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๒.๒ จัดทำแบบสอบถามและรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง โดยเปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์กรมส่งเสริมการเกษตร และเว็บไซต์เพื่อรับฟังความคิดเห็นทางด้านกฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th) ระหว่างวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ – ๕ มีนาคม ๒๕๖๑ รวมถึงได้แจ้งคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้ความเห็น สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ ดังนี้

(๑) กรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีกรรมการให้ความเห็นว่าควรเพิ่มอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นกรรมการในคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากมีบทบาทในการส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจของคนไทย ควรเพิ่มความในมาตรา ๗ “(๕) ข้อบังคับของวิสาหกิจชุมชน” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๗/๒ ของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และควรเทียบเคียงมาตรา ๗/๑ และ ๗/๒ กับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในบทบัญญัติเรื่องหุ้นส่วนและบริษัทเกี่ยวกับหุ้นและผู้ถือหุ้นตามมาตรา ๑๑๑๗-๑๑๔๓

(๒) ความเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๗๐ ราย ประกอบด้วยผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๑๒๑ ราย (ร้อยละ ๗๑.๒) ข้าราชการ พนักงานองค์การที่มีหน้าที่ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๓๘ ราย (ร้อยละ ๒๒.๓) และประชาชนทั่วไป จำนวน ๑๐ ราย (ร้อยละ ๕.๙) และนักเรียน/นักศึกษา ๑ ราย (ร้อยละ ๐.๖) โดยมีความเห็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑) การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนเป็นนิติบุคคล ส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๔.๑ เห็นด้วย ส่วนน้อยร้อยละ ๑.๒ ไม่แน่ใจและไม่ตอบคำถาม และร้อยละ ๔.๗ ไม่เห็นด้วย เนื่องจากเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล และมีความกังวลว่าอาจมีค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนเพิ่มขึ้น

๒) การกำหนดให้วิสาหกิจชุมชนต้องมีข้อบังคับ ส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๗.๖ เห็นด้วย ร้อยละ ๒.๔ ไม่เห็นด้วย เนื่องจากเห็นว่าจะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในการตรวจสอบและการตรวจบัญชี

/๓) การกำหนด...

๓) การกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการหรือผู้มีอำนาจทำการแทนวิสาหกิจชุมชน รวมถึงลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการดำเนินการหรือผู้มีอำนาจทำการแทนวิสาหกิจชุมชน ส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ ๙๘.๒ ไม่เห็นด้วยร้อยละ ๐.๖ ไม่ตอบคำถามร้อยละ ๑.๒ และไม่มีความเห็นเพิ่มเติม

๔) การกำหนดให้วิสาหกิจชุมชนต้องจัดทำบัญชีงบดุลและรายงานการประชุมประจำปีเพื่อแสดงต่อนายทะเบียนเมื่อต่อทะเบียนประจำปี ส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๔.๗ เห็นด้วย ส่วนน้อยร้อยละ ๕ ไม่เห็นด้วย ร้อยละ ๑.๘ ไม่ตอบคำถาม โดยผู้ไม่เห็นด้วยให้ความเห็นว่าทำให้มีค่าใช้จ่ายในการตรวจบัญชีเพิ่มขึ้น และต้องเพิ่มผู้ทำหน้าที่ด้านบัญชีของวิสาหกิจชุมชน

๕) การเพิ่มเติมองค์ประกอบคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด ส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๗.๖ เห็นด้วย ร้อยละ ๙.๔ ไม่เห็นด้วย และร้อยละ ๒.๙ ไม่ตอบคำถาม โดยผู้ไม่เห็นด้วยให้ความเห็นว่าเป็นการเพิ่มจำนวนกรรมการมากเกินไป

๖) การเพิ่มบทลงโทษแก่ผู้นำคำว่า วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชน นิติบุคคล เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน หรือ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนนิติบุคคล ไปใช้ในการประกอบธุรกิจ โดยไม่ได้จดทะเบียน ส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๕.๓ เห็นด้วย ร้อยละ ๓.๕ ไม่เห็นด้วย และไม่ตอบคำถามร้อยละ ๑.๒ โดยผู้ไม่เห็นด้วยไม่ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมในประเด็นนี้

สรุปได้ว่าผู้ให้ความคิดเห็นส่วนใหญ่ให้ความเห็นชอบต่อร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่...) พ.ศ. ...

๑.๒.๓ จัดทำหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่าการปรับปรุงพระราชบัญญัติฉบับนี้ สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ และเกิดประโยชน์ต่อประชาชน สังคม และเศรษฐกิจโดยรวม (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การเสนอร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรีเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงพอเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

การปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาในการส่งเสริมกิจการวิสาหกิจชุมชน และเพื่อให้วิสาหกิจชุมชนเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของรัฐได้โดยสะดวก ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์แล้ว

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นควรให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เร่งรัดการเสนอ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาภายใน ๓ เดือน (เมษายน ๒๕๖๑) และจัดลำดับเป็นกฎหมายที่มีความสำคัญ เพื่อเร่งรัดการพิจารณาในขั้นตอนต่าง ๆ

๔. สาระสำคัญหรือข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรจัดทำขึ้นมีสาระสำคัญของการปรับปรุงพระราชบัญญัติ ประกอบด้วย การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนนิติบุคคล บทบาทหน้าที่ของวิสาหกิจชุมชนนิติบุคคล การปรับปรุงองค์ประกอบ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด การยกเลิก คณะกรรมการประสานนโยบายกองทุนเพื่อพัฒนาการวิสาหกิจชุมชน การเพิ่มบทบาทหน่วยงานที่ให้การ สนับสนุนเงินทุน และบทกำหนดโทษทางปกครองต่อผู้นำชื่อวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจชุมชนนิติบุคคลไปใช้ โดยไม่ได้จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๔.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดทำตารางเปรียบเทียบ พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ กับ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย-๕)

๕. ผลกระทบ

การปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาการวิสาหกิจชุมชน ดังนี้

๕.๑ การจดทะเบียนให้วิสาหกิจชุมชนมีฐานะเป็นนิติบุคคล ทำให้วิสาหกิจชุมชน ถือครองทรัพย์สินและทำนิติกรรมต่าง ๆ ได้ รวมถึงทำให้เข้าถึงบริการต่าง ๆ ของรัฐได้เพิ่มขึ้น อีกทั้งทำให้เกิด ความต่อเนื่องในการดำเนินกิจการโดยที่วิสาหกิจชุมชนไม่จำเป็นต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายอื่น

๕.๒ การปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและคณะกรรมการ ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด โดยเพิ่มหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมผู้ประกอบการ และหน่วยงาน ที่ให้การสนับสนุนทุนในการประกอบกิจการ ทำให้การส่งเสริมและสนับสนุนกิจการวิสาหกิจชุมชนเป็นไปอย่าง ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๖. ความเห็นของคณะกรรมการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

ความเห็นของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนต่อร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

กรรมการ/ หน่วยงาน	เห็นชอบ/ อนุมัติ	ไม่ เห็นชอบ	สาระสำคัญโดยย่อ
รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงเกษตร และสหกรณ์	✓	✓	ควรเพิ่มความในมาตราที่ ๗ (๕) ข้อบังคับของ วิสาหกิจชุมชน ให้สอดคล้องกับมาตรา ๗/๒
รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงพาณิชย์	✓	✓	ให้เทียบเคียงมาตรา ๗/๑ และ ๗/๒ กับ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เรื่องหุ้นส่วน และบริษัทเกี่ยวกับหุ้นและผู้ถือหุ้นตามมาตรา ๑๑๑๗/๑๑๔๓
กรมส่งเสริมการค้า ระหว่างประเทศ	✓	✓	ควรเพิ่มอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เนื่องจาก มีบทบาทในฐานะหน่วยงานหลักของกระทรวง พาณิชย์ด้านการส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจไทย โดยเฉพาะในระดับฐานราก และ SMEs
กรมสรรพากร	✓	✓	ไม่มีความเห็นเพิ่มเติม
ธนาคารเพื่อ การเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร	✓	✓	ควรปรับปรุงและเพิ่มเติมข้อความในมาตรา ๗/๑ มาตรา ๗/๓ และมาตรา ๗/๖ ให้เหมาะสม และควรเพิ่มเติมหมวดการเลิกกิจการ การจัดการทรัพย์สิน และการชำระบัญชี รวมถึง กลไกในการตรวจสอบกิจการของวิสาหกิจชุมชน นิติบุคคล

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติในหลักการ ร่างพระราชบัญญัติ
ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกฤษฎา บุญราช)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมส่งเสริมการเกษตร
กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
โทร. ๐ ๒๙๔๐ ๖๑๗๓
โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๙๕
E-mail : sceb10@doae.go.th